अभिजिन्मुहूर्त Karmadh. n. (-तम्) See अभिजित् I. 3. 2. E. अभिजित् and मुहूर्त.

अभिज्ञ Tatpur. 1. m. f. n. (-ज्ञः-ज्ञा-ज्ञम्) Knowing, understanding, conversant with, skilled in; e. g. *Sánkhyat. Kaum.*: इष्टापूर्तेन दाक्षिणः पुरुषतत्वानभिज्ञो हीष्टापूर्तकारी कामोपहतमना वध्यते; or *Bhaṭṭik.*: इन्द्रजिद्विक्रमाभिज्ञो मन्वानो वानरं जितम् .... अगात् &c.; when not compounded with a preceding noun, the object of knowledge stands in the genit. or locat.; thus the comm. of the *Bhaṭṭik.* explain वियोगदुःखानुभावानभिज्ञैः, वियोगदुःखस्य यो ऽनुभवः । अनुभवनम् । तस्यानभिज्ञैः or तत्रानभिज्ञैः. E. ज्ञा with अभि, kṛit aff. क.

2. f. (-ज्ञा) [1] Remembrance, recollection (*Káśiká*: = स्मृतिः); e. g. *Bhaṭṭik.*: नाभिज्ञा ते महाराज जेष्यावः शक्रपालितम् .... नाभिज्ञा ते सयक्षेन्द्रं भक्ष्यावो यदयं बलात्; or *Lalitav.*: ध्यानपारमिताधर्मालोकमुखं सर्वज्ञानाभिज्ञोत्पादाय विक्षिप्तचित्तसत्त्वपरिपाचनतायै संवर्तते. [2] (In Buddhistic doctrine.) Supernatural knowledge, a supernatural faculty attached to the Arhatship; there are five, or according to some six, such faculties viz. 1. the faculty of divine sight, i. e. the faculty of seeing, without obstacle, all beings and bodies, of whatever kind, in the totality of the worlds; 2. that of divine hearing, i. e. the faculty of understanding all words of joy or grief uttered by the beings, and all sounds of whatever kind uttered in all the worlds (or 'the power to hear all sounds whether distant or near, whether made by devas or men': *Spence Hardy's Eastern Monachism*); 3. that of knowing the thoughts of other beings; 4. that of knowing former existences or what births have been got in former ages; 5. magic power or the power to assume any shape, to pass without obstacle over seas and mountains, and to disappear from one world for the sake of reappearing in another; to these some add: 6. *áśravakshaya*, (which according to *Burnouf* probably means) the power of destroying defects or vices. (See *Burnouf's Lotus de la bonne loi* p. 820 seqq.; there is a difference between this enumeration and that of *Hardy* in his *Eastern Monachism* (p. 284): he has but five *abhijnás*, identifies the magic power and the *áśravakshaya* without defining however either term, omits the first (the faculty of divine sight) and has an *abhijná* not named by *Burnouf*: the power of knowing what births will be received in future ages). Compare षडभिज्ञ. E. ज्ञा with अभि, kṛit aff. अङ्; (but meaning 2. is probably better analyzed अभि and ज्ञा).

अभिज्ञान Tatpur. n. (-नम्) [1] Recollection, remembrance. [2] Recognition. [3] A sign or token of recognition; e. g. in the *Anukram.* of the *Rámáyaṇa*: संभाषणं च मैथिल्या अभिज्ञानस्य चार्पणम्; or *Bhaṭṭik.*: अभिज्ञानं गृहीत्वा ते (scil. वानराः) समुत्पेतुर्नभस्तलम्; or अयं मैथिल्यभिज्ञानं काकुत्स्थस्याङ्गुरीयकः. [4] The dark portion in the moon's disk. [A nom. plur. masc. अभिज्ञानाः is mentioned by *Langlois* in his transl. of the *Harivanśa* as a v. l. of अभिग्लान q. v.] E. ज्ञा with अभि, kṛit aff. ल्युट्.

अभिज्ञानशकुन्तल Bahuvr. n. (-लम्) The drama Śakuntalá (liter.: the drama the subject of which is Śakuntalá recognized by the token i. e. by the ring). E. अभिज्ञान (scil. स्मृत) and शकुन्तला, scil. नाटक.

अभिज्ञु Avyayíbh. (ved.) [1] Up to the knees. [2] On the knees, kneeling. E. अभि and ज्ञु (contracted from जानु).

अभितप्त Tatpur. m. f. n. (-प्तः-प्ता-प्तम्) [1] Scorched, burnt. [2] Afflicted. E. तप् with अभि, kṛit aff. क्त.

अभितराम् ind. Nearer towards, very much towards. E. अभि, taddh. aff. तरप् and आम् (i. e. the acc. fem. of अभितर, with the udátta on the last syllable).

अभितस् ind. (used absolutely or with a noun in the accusative) [1] Before, in the presence of, towards; e. g. *Kirátárj.*: व्यक्तोदितस्मितमयूखविभासितोष्ठस्त्विष्ठन्मुनेरभिमुखं स विकीर्णधाम्नः । तन्वन्तमिद्धमभितो गुरुमंशुजालं लक्ष्मीमुवाह सकलस्य शशाङ्कमूर्तेः (*Mallin.*: अभितो ऽभिमुखं तिष्ठत इति शेषः). [2] Near; e. g. *Sávitrí*: अभितश्चागतं प्रेम्णा प्रत्याख्यातुं न मार्हसि. [3] On both sides; e. g. *Bhaṭṭik.*: निराकरिष्णवो भानुं दिवं वर्तिष्णवो ऽभितः । अलंकरिष्णवो भान्तस्तडित्वन्तश्चरिष्णवः (*Jayam.*: दिवमभितो वर्तिष्णवः .... पूर्वपश्चिमयोर्वर्तनहेतुत्वात्); or परिजनमभितो विलोक्य दाहं दशवदनः प्रदिदेश वानरस्य (*Jayam.*: = उभयपार्श्वस्थितान्); comp. also the quotation s. v. अभिजित् I. 2. 2. where *Mádhava* explains विश्वजिदभिजितावेकाहावभितः thus: आदौ विश्वजित् । अन्ते ऽभिजिदित्यर्थः; i. e. in the beginning — at the end; comp. also अभितोभाव. [4] On all sides, every-where; e. g. *Ṛigv.*: समत्र गावो ऽभितो ऽनवन्तेहेह (*Sáyaṇa*: अभितः = सर्वतः); or *Vájas.*: अपां पृष्ठमसि योनिरग्नेः समुद्रमभितः पिन्वमानम् (*Mahidh.*: समुद्रमभितः । उदकस्य परितः). [5] Completely, throughout; e. g. *Swámin* on the *Amarak.*: आप्नोत्यभितो रजः; or *Bharata* on the same: अभितो वनदाहः. [6] Quick; e. g. *Bharata* on the *Amarak.*: गच्छाभितः. E. अभि, taddh. aff. तसिल्.

अभिताडित Tatpur. m. f. n. (-तः-ता-तम्) Struck, beaten; e. g. *Suśruta*: प्रायेण मर्मस्वभिताडितास्तु वैकल्यमृच्छन्ति &c. E. ताड् with अभि, kṛit aff. क्त.

अभिताप Tatpur. m. (-पः) [1] Extreme heat, surrounding heat; e. g. *Nalod.*: मृगकुलमारसदाविश्रममभितापातुरो ममार सदाविः (comm. अभि समन्ततो यस्तापः). [2] Great pain (physically or morally). E. अभि and ताप.

अभितापन Tatpur. m. f. n. (-नः-नी-नम्) Causing much heat or pain; e. g. *Suśruta*: तदा स कर्णप्रतिनाहसंज्ञितो भवेद्विकारः शिरसो ऽभितापनः. E. तप् in the caus., with अभि, kṛit aff. ल्युट्.

अभिताम्र Tatpur. m. f. n. (-म्रः-म्रा-म्रम्) Very red. E. अभि and ताम्र.

अभितिग्मरश्मि Avyayíbh. Towards the sun. E. अभि and तिग्मरश्मि.

अभितोभाव Tatpur. m. (-वः) The being on both sides; see the following. E. अभितस् and भाव.

अभितोभाविन् m. f. n. (-वी-विनी-वि) Having its existence on both sides, being on both sides; *Káśiká*: अभित इत्युभयतः । अभितोभावो ऽस्यास्तीति तदभितोभावि. E. अभितोभाव, taddh. aff. इनि.

अभितोरात्रम् Avyayíbh. (ved.) (Probably.) At the beginning and at the end of the night. E. अभितस् and रात्रि, samás. aff. अच्.

अभितो-स्थि Bahuvr. m. f. n. (-स्थिः-स्थिः-स्थि) Having bones on both sides. E. अभितस् and अस्थि.

अभित्ति I. Tatpur. f. (-त्तिः) Not breaking; e. g. *Vájas.*: मित्रैतां त उखां परिददाम्यभित्त्या एषा मा भेदि (i. e. not to break it). E. अ neg. and भित्ति.